

λάμους και τὸν ὁποῖον ἐγνώριζον ὀλίγον και τὸν ἠρώτησα τίς ἦτο ἡ κυρία ἐκείνη.

— Εἶναι ἡ μήτηρ τοῦ ῥήτορος, μοι ἀπεκρίθη μὲ προφανῆ συγκίνησιν ὑπαλλήλου. . . Πόσον θὰ εἶναι σήμερον ὑπερήφανος!

Ἐπερήφανος! . . . Ἡ γοαῖα μήτηρ, ἥτις ἔκλαιε πρὸ τοῦ παραπήματος τῆς πανηγύρεως δὲν ἦτο ἐκείνη ὑπερήφανος! . . . Ἐάν δὲ ἡ μήτηρ τῆς μελοῦσης ἐξοχότητος ἐσκέπτετο κάλλιον, θὰ ἀνεμνησθετο και αὐτὴ μετὰ πόθου τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ὁ υἱὸς τῆς ἦτο μικρὸς και ἐκυλίστο γυμνὸς εἰς τὰ γόνατά τῆς κρατῶν τὸν μικρὸν του πόδα διὰ τῆς χειρὸς! . . .

Ἄλλὰ . . . τὰ πάντα εἶναι σχετικὰ, μηδὲ τῆς ἐντροπῆς ἐξαιρουμένης.

[François Coppée].

Σ***

ΓΛΑΣΤΩΝ

Γεννηθεὶς τῷ 1809 ἐκ πατρὸς μὲν πλουσίου ἐμποροῦ τῆς Λίβερπουλ, ἐξ ἀρχαίου Σκωτικοῦ οἴκου ἔλκοντος τὸ γένος, ἐκ μητρὸς δὲ ἧς οἱ πρόγονοι ἀναβαίνουνσι κατ' εὐθείαν γραμμὴν μέχρι τοῦ Ροβέρτου Bruce συγγενεῦντες μετὰ Ἰακώβου Α' τῆς Σκωτίας και Ἐρρίκου Γ' τῆς Ἀγγλίας, ὁ Γλάστων ἐκπροσωπεῖ σήμερον τὸ ἀγγλίνου και ρωμαλεόν ἐκεῖνο γένος, εἰς ὃ ἀνήκουσιν ὁ λόρδος Βρούχαμ και ὁ ἱστορικὸς Robertson.

Ἐψηλὸς τὸ παράστημα, λεπτοφυῆς και διαπρεπὴς οὐ μόνον κατὰ τὸ παρελθόν ἀλλὰ και σήμερον ἔτι εἶνε ὠραῖος κατὰ τε τὴν ὄψιν και τὸν χαρακτήρα. Τὸ εὐρὺ αὐτοῦ μέτωπον φέρει βαθείας τινὰς ρυτίδας. Οἱ μεγάλοι, σπινθηροσκόλοι, και λίαν θαυμαζόμενοι ὀφθαλμοὶ του ἐβυθίσθησαν ἐντὸς τῶν καρχῶν. Τὸ βλέμμα αὐτοῦ εἶνε σταθερὸν και ἔταστικόν, ἡ ῥίς εὐθεία, τὸ σῶμα λεπτόν, εὐσταθὲς και ὑπεροπτικόν, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἀραιαί, οἱ κρόταφοι γυμνοί, τὸ χροῖμα ὠχρόν. Ἐν γένει τὸ ἰσχυρὸν τοῦτο σύμπλεγμα ἔχει ἀνάγκην διαστολῆς τινος, χεῖρῃ μειδιάματος, ὅπως καταστῆ προσφιλές.

Τὸ ἤθερον και ἀβρόν του ἦθους καθ' οἴανδήποτε στιγμὴν δὲν εἶνε αἰ κύρια ἀρεταὶ τοῦ Γλάστωνος. Ἡ ἐπιτυχία ἀνέπτυξεν ἐν αὐτῷ τὸ προσὸν τῆς αὐθεντικότητος πολὺ πλέον ἢ ὅ,τι ἀπαιτεῖται εἰς συνταγματικὸν ἠγέτην κόμματος.

Βλέπει τις τὸν ἀκάματον παλαιστὴν ἀγωνιζόμενον ἀδιακόπως ἐν τῇ μεγάλῃ πολιτικῇ παλαίστρᾳ ἀπὸ ἡμίσεως ἡδὴ αἰῶνος, νικητὴν σήμερον κεκμηκότα, ἀλλὰ μηδὲθὼς ὑπὸ τοσοῦτων ἀγώνων και τληκούτων ἔργων καταβαλλόμενον, πλήρη δὲ τοῦναντίον σθένους παρὰ τὸ λεπτοφυῆς αὐτοῦ ἐξωτερικόν. Παρατηρῶν τις αὐτὸν κεκυφότα ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του ἐν τῇ Βουλῇ, ἔχοντα τὰς κνήμας τεταμένας τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους και τὸν πῖλον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν, ἤθελε τὸν νομίσαι τέλειον, ἐξαντληθέντα και ἀπαυδικότα. Αἰφῶνης παρουσιάζεται ἐπιθεσίς τις, πα-

ρίσταται ἀνάγκη νὰ ὑπερασπισθῆ, τὴν δεῖνα ἀρχὴν, τὸ δεῖνα μέτρον, ἀπερ πρὸ πάντων θεωρεῖ προτιμητέα, και δι' ἐνὸς πηδήματος ἀνορθοῦται, ἀναλαμβάνει πάραυτα τὴν ἀμαίαν αὐτοῦ ἐλαστικότητα και ἀγορεύει διὰ τῆς καθαρᾶς, ἡχηρᾶς και δροσερᾶς ἐκείνης φωνῆς ἥτις οὔτε κόπον γνωρίζει, οὔτε ἔγνος ραθυμίας καταλείπει.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Γλάστωνος ἐκτελουμένη ἐργασία εἶνε ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστος, δύναται δὲ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρξε τὸ πάθος αὐτοῦ, καθότι, εἰσελθὼν εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς χρυσελεφαντίνης πύλης, δὲν καταναγκάσθη εἰμὴ ἐκ κλίσεως εἰς τὴν ἀκατάπαυστον αὐτὴν φιλοπονήαν.

Ὅμοιος πρὸς τὰς γενναιοδώρους ἐκείνας γαίας, αἵτινες ἐν τῇ ἐναλλαγῇ μόνῃ τῆς καλλιέργειας εὐρίσκουσι τὴν ἀνάπαυσιν χωρὶς ποτε νὰ μένωσι χεῖροισι, ἀναζωογονεῖ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ μεταπίπτων ἀπὸ μιᾶς ἐργασίας εἰς ἄλλην ὅλως διάφορον.

Μετὰ τὰς κοπιωδαστέρας κοινοβουλευτικὰς συνόδους, βλέπομεν αὐτὸν, λέγει ὁ νεώτερος βιογράφος αὐτοῦ κ. Emerson, διερχόμενον τὴν Ἀγγλίαν και Σκωτίαν, και διαχέοντα παντοῦ τὸν εὐφραδῆ αὐτοῦ λόγον, ἢ παραδιδόμενον εἰς βαθείας ἐρεύνας ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας και ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ ἐνεργητικότης κατεδείχθη ἀπὸ τῆς τρυφερᾶς αὐτοῦ ἡλικίας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπιστήμιος φίλος τοῦ Κάννιγγος και συχνάκις ἀναμιγνυόμενος εἰς τοὺς πολιτικούς ἀγῶνας, ἠρέσκετο διαλεγόμενος αὐτῷ δεκαετῆ μολίς περὶ πολιτικῶν πραγμάτων.

Ἀποσταλεὶς εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦ Eton εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν κατέκτησεν ἐν αὐτῷ τάχιστα μεγίστην δημοτικότητα, διακριθεὶς ἐπὶ ἰκανότητι καθ' ἅπαντας τοὺς ἀγῶνας και ἀσκήσεις τοῦ σώματος, και διαπρέψας κατὰ τὰς κλασικὰς αὐτοῦ σπουδὰς.

Κατὰ τὸ ἔτος και τελευταῖον ἔτος τῆς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐκπαιδευτηρίῳ διαμονῆς αὐτοῦ συνέστησε τῇ βοηθείᾳ τινῶν συμμαθητῶν του περιοδικὸν σύγγραμμα «Τὰ ποικίλα τοῦ Eton» ἐπιγραφόμενον, οὗτινος ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἀκαματοτέρων συντακτῶν. Λατινικὰ και Ἀγγλικὰ ποιήματα, κλασικὴ φιλολογία, και διάφορα δοκίμια ἤσκησαν ἐναλλάξ τὸν κάλαμον αὐτοῦ και ἐπέτρεψαν εἰς τὴν νεαράν του φαντασίαν νὰ περιάψῃ τύπον τινὰ εἰς τὰ πρῶτα αὐτοῦ ὄνειρα.

«Εὐτυχὴς ἀρχὴ ἐν τῷ πολιτικῷ σῆματι, ἢ προσφορὰ ὑπουργείου τινὸς μάλιστα δὲ ἡ τοῦ πρωθυπουργικοῦ χαρτοφυλακίου, ἔγραψε δεκαοκταετῆς, εἶνε τὸ προσφιλέστερον τοῦ νέου ὄνειροπόλημα». Ἐλαθε δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐμμελετήσῃ αὐτὸ καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας, διότι μόνον κατὰ τὸ 1867 ἀνήλθεν εἰς τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα.

Εἰσελθὼν εἰς τὸ περίφημον Πανεπιστήμιον τῆς

Ὁξφόρδης, διεκρίθη μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐξέχῳ καὶ ἐκτάκτῳ αὐτοῦ φιλομαθείᾳ. Γινώσκουμεν κατὰ τὴν μαρτυρίαν συγγράνου, ὅτι ὀκτὼ καὶ δέκα ὥρων κλασικὴ μελέτη καθ' ἑκάστην δὲν τὸν ἐτρόμαξε, οὐδὲν δὲ ἠδύνατο νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὸν ταύτης. Οὐχ ἦν τὸν δὲν παρμηλείει τὴν ἀνάπτυξιν τῶνσωματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων παραλλήλως πρὸς τὴν διανοητικὴν. Εὖρωστος, ἐνεργητικὸς, εὐκίνητος, λιτός, δραστήριος, ἀκαταγώνιστος ἤσκει τακτικῶς τοὺς χαλυβδίνους αὐτοῦ μῦς καὶ ἐθεώρει πρᾶγμα κοινότατον πορείαν τριάκονταμέχρι τεσσαράκοντα μιλίων.

Οὐδεμία βάνασος ἠδονὴ ἔθελγεν αὐτόν. Αἱ ὥραι τῆς ἀναπαύσεώς του ἀνῆκον κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν «*Ἐνωσίαν τῆς Ὁξφόρδης*», ρητορικὴν *Λέσχην*, ἐνθα συνεζητοῦντο τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα ἡμερήσια ζητήματα, πολλοὶ δὲ διαπρεπεῖς ῥήτορες ἔλαβον ἐν αὐτῇ τὰς πρώτας ἀρχάς.

Ἡ εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Ἐνώσεως προαγωγὴ ἐθεωρεῖτο τιμὴ ἕξοχος, συνέπεσε δὲ βραδύτερον ἵνα ἐπτά τῶν τοιούτων προέδρων εὐρεθῶσιν ἠνωμένοι εἰς ὑπουργεῖον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Γλάδστωνος.

Ἐκεῖ ἀπήγγειλε τὸν πρῶτον αὐτοῦ λόγον τὴν 11 Φεβρουαρίου 1830 καταλαβὼν ἕκτοτε τὴν θέσιν του μεταξὺ τῶν Τόρων, οἵτινες τὸν ἐτίμησαν ἀμέσως ἀναπετάσαντες αὐτῷ τὰς θύρας τοῦ πολιτικοῦ σταδίου.

Αἱ συζητήσεις αὐταὶ ἀπεκάλυψαν ῥήτορα γόνημον, ἐνθουσιώδη, εὐαίσθητον, κόσμιον, ἐμπλεων εἰκόνων καὶ ἀναμνήσεων τῆς κλασικῆς τῆς ἀρχαιότητος ἐποχῆς.

Ἡ πείρα καὶ ἡ πρακτικὴ ἐτελειοποίησαν τὰ προτερήματα τοῦ Γλάδστωνος, χωρὶς νὰ μεταβάλλωσιν τὴν φύσιν αὐτῶν. Διετήρησε δὲ τὸν οἶστρον τῆς νεότητος καὶ ἐπλούτισε δι' ἐπιμόνου μελέτης τὸ ὕφος καὶ τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ. Ἡ φωνὴ του εἶνε ἀρμονικὴ καὶ ἠχηρὰ. Αἱ χειρονομίαι του, μέτριαι συνήθως, ἐξεγείρονται εὐκόλως ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυρᾶς συγκινήσεως. Ἡ φράσις αὐτοῦ εἶνε εὐρεῖα, κεκοσμημένη μετὰ φιλοκαλίας. Ἡ ἀφθονία καὶ σαφήνεια τῶν ἰδεῶν του εἰσὶν θαυμάσιαι. Εἶνε χεῖμαρρος μηδέποτε ταραττόμενος καὶ πᾶν πρόσκομμα καταφρονῶν. Ἡ εὐχέρεια, μεθ' ἧς ἐπιλαμβάνεται πασῶν τῶν λεπτομερειῶν πολυπλόκου ἔματος, μεθ' ἧς κατατάσσει, καὶ ἐκτίθεισιν αὐτάς, παρέχων αὐτὰ εἰς τὰς δυσκολωτέρας ἠνδιαφέρον καὶ θέλγατρον, ἡ ζωηρότης αὐτοῦ, ἡ χάρις, ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ ποικιλία τῶν ἐκφράσεων, καθιστῶσιν αὐτόν, ὡς ἔλεγε πολιτικὸς αὐτοῦ ἀντίπαλος ὁ Sir William Harcourt, μάγον τὴν γλῶσσαν.

Εἶνε γνωστὸν ὁποῖαν ἱκανότητα δύναται νὰ ἀναπτύξῃ προκαιμένου νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις συνήθως εἶνε θέμα ξηρὸν, καὶ ἄχαρι. Εὐρίσκει πάντοτε τρόπον νὰ ἀναφέρῃ κα-

ταλλήλως τὸν Ὀμηρον, τὸν Βιργίλιον, τὸν Shakespeare, τὸν Tennyson, νὰ καθίσταται λεπτός, πνευματώδης, καὶ εὐτράπελος, ἐπὶ οἰκονομικοῦ ζητήματος χωρὶς οὐδέποτε νὰ περιπίπτῃ εἰς ἄτοπὸν τι ἢ γελοῖον.

Αἱ δὲ ὑψηλαὶ αὐταὶ ρητορικαὶ ἐκδηλώσεις διαρκοῦσι τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας, χωρὶς ποσῶς νὰ κούρασωσι τοὺς ἀκούοντας, διότι εἰς ἅπαντας τοὺς λόγους του πραγματεύεται ζήτημὰ τι ἀρχῆς ἢ θηλικῆς ἐπιρροῆς ὑπερ ἀνυψοῖ τὴν συζήτησιν.

Εὐκόλως δ' αὐτὸς συγκινούμενος συγκινεῖ καὶ διασειεὶ τὸ ἀκροατήριόν του διὰ λαμπροῦ τινος ἐπιλόγου.

Γ.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ

Τὸ μυστήριον τῶν ξυλίνων μουσικῶν ὀργάνων καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἐφαίνετο πάντῃ ἀκατανόητον. Οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀναλάβῃ νέον ὄργανον, παντοιοτρόπως δὲ προσεπάθει νὰ εὕρῃ βάρβιτον τινα ἀρχαίου τεχνίτου, ὡς ἐὰν καὶ τὸ ἄψυχον ξύλον ἠδύνατο ἐκ τῆς συνεχοῦς ἀσκήσεως νὰ τελειοποιηθῇ ὡς ἡ χεῖρ ἢ ὡς ὁ λάρυξ. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ὑπάρχει μυστήριον τι εἰς τὴν κατασκευὴν, ὅπερ οἱ νέοι κατασκευασταὶ βαρβίτων δὲν ἐγνώριζον. Ἀμύθητα ποσὰ ἐπληρώνοντο διὰ τὰς βαρβίτους τῶν Amati, Stradivarius, Rainer καὶ ἄλλων τεχνιτῶν, διότι ἐθεωροῦντο αὐταὶ ὡς ἀπαρόμιλλοι διὰ τὴν ἀμύθητον αὐτῶν εὐχίαν. Ἡ νέα ἐπιστήμη ἐν τούτοις, ἦτις ἀρέσκειται θέτοῦσα τὴν βίνα αὐτῆς εἰς ὅλα τὰ μυστηριώδη πράγματα, εὗρεν ὅτι μόνη ἡ ἐντελής ἀποξήρανσις τῶν ἰνῶν τοῦ ξύλου, καὶ ἡ δυνατὴ ἐκκαθάρισις αὐτῶν ἀφ' ὅλων τῶν ρητινωδῶν καὶ ἐλαιωδῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν, τῶν μεταξὺ τῶν ἰνῶν συγκεκολλημένων, εἰσὶν αἰτία τῆς πλήρους ἀντηχίσεως καὶ εὐηχίας.

Ἐὰν ἡ ἐκκαθάρισις αὕτη ἀφελῇ τῇ μόνῃ ὀξειδωτικῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀέρος, ἀπαιτοῦνται 50—100 ἔτη, ὅπως αἱ ἐκ χλωροῦ ξύλου κατασκευαζόμεναι βάρβιτοι καὶ λοιπὰ μουσικὰ ἔργαλαια, ἀποκτηθῶσι τὴν ὑψίστην αὐτῶν εὐηχίαν, ὅπερ ὡς φαίνεται ὁ περίφημος βαρβιτοποιὸς Sradivarius ἐγνώριζε, διότι λέγεται ὅτι αὐτὸς ἠγόρασε διὰ τὰ καταστήματα αὐτοῦ τὸ ξύλον παλαιῶν ἐκκλησιαστικῶν θρανίων. Ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις ἐπενόησαν νὰ ἐκθέτωσι τὸ ξύλον εἰς τεχνικὴν ὀξειδωσιν' ὁ πρῶτος μάλιστα ὅστις μετεχειρίσθη τοιαύτην τινα μέθοδον, πρὸ 23 ἢ ἐπτά ἐτῶν, ὑποτίθεται ὅτι εἶνε καθηγητῆς τις ἐν Στουτγάρδῃ ὀνόματι Tuggi. Ἡ μέθοδος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ἐδημοσιεύθη, στηρίζεται δὲ εἰς τὴν ἐπενέργειαν διαπύρων ἀτμῶν ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ἐτέρα μέθοδος πολὺ καλλιτέρα τῆς πρώτης, στηριζομένη εἰς τὴν μεθοδικὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς φυσικῆς ὀξειδώσεως, ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ τοῦ ἐν Stettin κλειδοκυμβολοποιοῦ René.